

Έτος ίδρυσης 1919

ΓΣΕΒΕΕ

Γενική Συνομοσπονδία
Επαγγελματιών Βιοτεχνών
Εμπόρων Ελλάδας

ΑΠ.: 46387

Αθήνα, 20 Μαΐου 2020

Προς

ΟΜΕΔ

Πρόεδρο κ. Παπαδημητρίου

και τα Μέλη της Επιτροπής

Συντονισμού της Διαβούλευσης

για τον κατώτατο μισθό

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΣΕΒΕΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΜΙΣΘΟ

Αναμφίβολα η εκδήλωση της πανδημίας Covid-19 και οι επιπτώσεις της στην οικονομική και κοινωνική ζωή αποτέλεσε μια πρωτόγνωρη κατάσταση και μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στην παρούσα περίοδο και παρά την αισιοδοξία που δημιουργεί η σταδιακή επανεκκίνηση της οικονομίας δεν είναι ακόμα εφικτό να αποτιμηθεί όλο το εύρος των επιπτώσεων της πανδημίας, ούτε όμως και να εκτιμηθεί με μια σχετική ασφάλεια το βάθος των αλλαγών στην οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα.

Σε αυτό το εξαιρετικά ρευστό περιβάλλον προέχει η διάσωση των επιχειρήσεων και η διατήρηση των θέσεων εργασίας. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε μεταβολή που αυξάνει το κόστος λειτουργίας μπορεί να αποβεί καθοριστική τόσο για την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων όσο και για την διατήρηση των θέσεων εργασίας.

Στην επόμενη ενότητα παρουσιάζονται τα βασικά ευρήματα της τελευταίας έρευνας οικονομικού κλίματος των ΜΜΕ του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, όπου αποτυπώνεται η δύσκολη κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις λόγω της πανδημίας, και τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Πριν ωστόσο την παρουσίαση των προαναφερόμενων στοιχείων οφείλουμε να σημειώσουμε ότι η διαδικασία καθορισμού του κατώτατου μισθού που τα τελευταία χρόνια τελεί υπό την απόφαση της εκάστοτε κυβέρνησης, εκτός της στρέβλωσης που εκ των πραγμάτων δημιουργεί, καθώς μετατρέπει τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων που συναπαρτίζουν την πραγματική οικονομία σε δευτερεύοντα, δημιουργεί προϋποθέσεις πολιτικής εργαλειοποίησης της όλης διαδικασίας, κάτι που το βιώσαμε κατά την πρώτη εφαρμογή του μηχανισμού καθορισμού του κατώτατου μισθού, αλλά και τώρα όπου ο μηχανισμός ενεργοποιήθηκε σε μια περίοδο όπου το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας τελούσε υπό καθεστώς lockdown.

Ως εκ τούτου η ΓΣΕΒΕΕ παραμένει σταθερή στη θέση της για αποκατάσταση των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων μέσω της αποφασιστικής συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων (εργοδοτών και εργαζομένων) στον καθορισμό του κατώτατου μισθού.

- **Η οικονομική κατάσταση των ΜΜΕ κατά την διάρκεια της πανδημίας σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ**

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ για το οικονομικό κλίμα στις ΜΜΕ που διενεργήθηκε τον Φεβρουάριο του 2021, η πλειονότητα των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα, ναρκοθετώντας τις προοπτικές τους για το μέλλον. Είναι μάλιστα τόσο υψηλά τα ποσοστά των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν πολλαπλές δυσκολίες που φαίνεται πως πλέον και υγιείς μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας. Το παρατεταμένο διάστημα που διατηρήθηκε το απαγορευτικό για τη λειτουργία μεγάλου μέρους της οικονομικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα που υπάρχει για τον χρόνο που τελικά θα απαιτηθεί για να επιστρέψουμε σε κάποια μορφή κανονικότητας, φαίνεται πως έχει επιβαρύνει εκθετικά την κατάσταση της πλειοψηφίας των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.

Δεν θα πρέπει, επίσης, να λησμονούμε ότι οι υφιστάμενες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις έχουν περάσει μέσα από τη μέγγενη της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η εκδήλωση της πανδημίας αναδεικνύει πως τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις αυτές, τα οποία εντάθηκαν κατά την προηγούμενη δεκαετή οικονομική κρίση, έχουν αποδυναμώσει τις δυνατότητες τους να ανταπεξέλθουν στις επιπτώσεις της νέας υφεσιακής περιόδου. Τα ίδια κεφάλαια που δέχεται, κυρίως για επενδύσεις μικρής κλίμακας, φαίνεται πως έχουν αναλωθεί για την απορρόφηση των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης, παρά μάλιστα τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη στήριξη τους.

Τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ είναι τα εξής:

Αποτίμηση εξαμήνου Β εξαμήνου 2020

– Βασικοί οικονομικοί δείκτες

- Ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος το Β εξάμηνο του 2020 διατηρείται σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο καθώς διαμορφώνεται στις 20,1 μονάδες.
- 8 στις 10 επιχειρήσεις (79,8%) δήλωσαν πως η οικονομική κατάσταση τους επιδεινώθηκε, έναντι μόλις 4,2% που δήλωσε ότι βελτιώθηκε και 15,9% που δήλωσε πως παρέμεινε αμετάβλητη.
- 7 στις 10 επιχειρήσεις (70,7%) δήλωσαν πως μειώθηκε ο τζίρος τους έναντι μόλις του 11,1% που δήλωσε πως αυξήθηκε και του 16,9% που δήλωσε πως παρέμεινε αμετάβλητος.
- Ο κύκλος εργασιών μειώθηκε μεσοσταθμικά κατά 32,4% το Β εξάμηνο του 2020, έναντι 40,1% που είχε καταγραφεί το Α εξάμηνο.
- Δυσμενέστερη είναι η κατάσταση που καταγράφεται στις επιχειρήσεις που ανέστειλαν τη λειτουργία τους με κρατική εντολή, καθώς 8 στις 10 επιχειρήσεις δήλωσαν πως το Β εξάμηνο του 2020 μειώθηκε ο τζίρος τους, ενώ αντίστοιχα είναι και τα στοιχεία των πληττόμενων βάσει ΚΑΔ επιχειρήσεων όπου το 74,4% δήλωσε πως κατέγραψε μείωση του τζίρου το Β εξάμηνο του 2020.
- Η μεσοσταθμική μείωση του τζίρου των επιχειρήσεων που ανέστειλαν τη λειτουργία με κρατική εντολή ανήλθε στο 39,3% και των επιχειρήσεων εστίασης στο 44,2%
- **Οι επιχειρήσεις που δηλώνουν ετήσιο τζίρο κάτω από 50.000€ αυξήθηκαν το 2020 σε σχέση με το 2019 κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες. Συγκεκριμένα, αντιστοιχούν στο 44,6% έναντι του 34,1% που ήταν το 2019.**
- **Διπλασιάστηκαν οι επιχειρήσεις που το 2020 σε σύγκριση με το 2019 κατέγραψαν ζημιές (47,8% το 2020 από 27,6% το 2019), ενώ υποδιπλασιάστηκαν οι επιχειρήσεις που κατέγραψαν κέρδη (27,3% το 2020 από 55,2% το 2019).**
- Το 66,8% δήλωσε πως κατά το Β εξάμηνο μειώθηκε η ζήτηση, έναντι του 13,7% που δήλωσε πως αυξήθηκε και του 19,1% που δήλωσε πως παρέμεινε αμετάβλητη.
- Το 71,5% δήλωσε πως το Β εξάμηνο του 2020 μειώθηκαν οι παραγγελίες, έναντι του 9,2% που δήλωσε πως αυξήθηκαν και του 17,7% που δήλωσε πως οι παραγγελίες παρέμειναν σταθερές.

- Το 74,9% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι το Β εξάμηνο του 2020 μειώθηκε περαιτέρω η ρευστότητα του, έναντι μόλις του 7,5% που δήλωσε ότι αυξήθηκε και του 16,9% που δήλωσε ότι δεν μεταβλήθηκε.
  - **Οι επιχειρήσεις που δεν έχουν καθόλου ταμειακά διαθέσιμα έχουν αυξηθεί κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, μέσα σε μόλις 1 εξάμηνο.**
  - Συγκεκριμένα σχεδόν 1 στις 4 επιχειρήσεις δεν έχει καθόλου ταμειακά διαθέσιμα, ενώ για επίσης 1 στις 4 επιχειρήσεις τα ταμειακά διαθέσιμα δεν επαρκούν για περισσότερο από ένα μήνα. Με άλλα λόγια, η **1 στις 2 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις έχουν ταμειακά διαθέσιμα το πολύ για ένα μήνα.**
  - **Δυσμενέστερη είναι η εικόνα όσον αφορά τα ταμειακά διαθέσιμα το επιχειρήσεων που ανέστειλαν την λειτουργία τους με κρατική εντολή και ιδίως των επιχειρήσεων εστίασης.**
  - **Το 36,1% των επιχειρήσεων που ανέστειλαν την λειτουργία τους δεν έχουν καθόλου ρευστότητα, ενώ για το 22,5% τα ταμειακά διαθέσιμα επαρκούν το πολύ για ένα μήνα.**
  - **Χειρότερη φαίνεται πως είναι η κατάσταση για τις επιχειρήσεις εστίασης καθώς το 44,1% δεν έχει καθόλου ταμειακά διαθέσιμα, ενώ για το 19,2% επαρκούν το πολύ για ένα μήνα.**
  - Το 10,5% των επιχειρήσεων προχώρησε σε επενδύσεις το Β εξάμηνο του 2020, έναντι του 16,2% του αντίστοιχου περσινού διαστήματος.
  - Το 6,2% των επιχειρήσεων δήλωσε πως αύξησε το προσωπικό του το Β εξάμηνο του 2020, έναντι του 9% που δήλωσε ότι το μείωσε και του 84,5% που το διατήρησε σταθερό.
- **Υποχρεώσεις/οφειλές**
- Υψηλά παραμένουν τα ποσοστά των επιχειρήσεων που δηλώνουν πως έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, παρόλο που στις περισσότερες κατηγορίες υποχρεώσεων είναι μειωμένα σε σύγκριση με εκείνα της προηγούμενης εξαμηνιαίας έρευνας του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ (Ιούλιος 2020). Επιπλέον, και σε αυτούς τους δείκτες παρουσιάζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα προβλήματα αποπληρωμής των υποχρεώσεων τους παρατηρούνται περισσότερο σε εκείνες που ανέστειλαν την λειτουργία τους με κρατική εντολή. Όπου έχουν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα για την ανακούφιση των επιχειρήσεων οι ληξιπρόθεσμες οφειλές φαίνεται πως έχουν συγκρατηθεί.
  - Γενικά, σχεδόν 1 στις 2 επιχειρήσεις (46,4%) φαίνεται πως έχει τουλάχιστον 1 ληξιπρόθεσμη οφειλή, 1 στις 4 επιχειρήσεις (21,6%) έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο (εφορία και

ασφαλιστικά ταμεία), ενώ επίσης 1 στις 4 επιχειρήσεις (19,7%) έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές στις μισές τουλάχιστον από τις 8 κατηγορίες υποχρεώσεων της έρευνας.

- 1 στις 4 επιχειρήσεις (23,8%) δήλωσε πως έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς την εφορία (ΦΠΑ, ΦΜΥ κλπ)
- 1 στις 4 επιχειρήσεις (26,3%) δηλώνει πως έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον πρώην ΟΑΕΕ
- Το 14,9% των επιχειρήσεων που απασχολούν προσωπικό δήλωσε πως έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το πρώην ΙΚΑ
- το 32,9% των επιχειρήσεων που έχουν τραπεζικά δάνεια δήλωσε πως έχει καθυστερημένες οφειλές
- το 23% των επιχειρήσεων που έχουν ενοίκιο δήλωσε πως έχει καθυστερημένες οφειλές
- Το 22,6% έχει καθυστερημένες οφειλές προς προμηθευτές

Προσδοκίες για το επόμενο διάστημα

– Βιωσιμότητα επιχειρήσεων – Βασικοί οικονομικοί δείκτες

- 4 στις 10 (38,2%) μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις εκφράζουν τον φόβο για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητας τους κατά το επόμενο διάστημα.
- Το 53,6% των επιχειρήσεων περιμένει μείωση του κύκλου εργασιών, το 52,8% μείωση της ζήτησης, το 54,6% μείωση των παραγγελιών, το 56,7% μείωση της ρευστότητας, ενώ μόλις το 6% των επιχειρήσεων προτίθεται να κάνει κάποιου είδους επένδυση.
- Το 7,4% των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων εκτιμά πως θα κάνει προσλήψεις το Β εξάμηνο του 2021 έναντι του 3,4% που δηλώνει πως θα προχωρήσει σε μειώσεις προσωπικού και του 84,1% που δήλωσε πως θα το κρατήσει σταθερό.
- Το 63,1% των επιχειρήσεων θεωρεί πως η οικονομική κρίση που έχει προκαλέσει η πανδημία θα διαρκέσει για τουλάχιστον 2 χρόνια με τους επιχειρηματίες της εστίασης να καταγράφουν το μεγαλύτερο ποσοστό απαισιοδοξίας (72%)

– Υποχρεώσεις/οφειλές

- Ως προς τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το επόμενο διάστημα η κατάσταση προδιαγράφεται ιδιαίτερα δυσοίωνη. Τα ποσοστά των επιχειρήσεων που εκτιμούν πως δεν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις το επόμενο διάστημα παρουσιάζουν σημαντική αύξηση σε όλες τις κατηγορίες υποχρεώσεων σε σύγκριση με την αντίστοιχη εξαμηνιαία έρευνα του Ιουλίου του 2020.

- Περίπου 1 στις 3 επιχειρήσεις δήλωσε πως δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί:
  - στις ασφαλιστικές της υποχρεώσεις (31,3% προς τον πρώην ΟΑΕΕ και 24,2% προς το ΙΚΑ)
  - στις φορολογικές της υποχρεώσεις (30,1%)
  - στις υποχρεώσεις ενοικίου (35,2%)
- Περίπου 1 στις 4 επιχειρήσεις δήλωσε πως δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί:
  - στις υποχρεώσεις προς προμηθευτές (26,6%)
  - στις υποχρεώσεις για λογαριασμούς ενέργειας (26,3%) και λοιπούς λογαριασμούς (25,1%)
- Σχεδόν 1 στις 2 (44,6%) από τις επιχειρήσεις που έχουν τραπεζικό δάνειο δήλωσε πως δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του το επόμενο διάστημα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΒΒΑΘΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ